

поміжного механізму), який забезпечує реалізацію функцій управління, опосередкованих через людину.

Отже, автоматизована система управління повинна ґрунтуватись на принципах і закономірностях науки управління, мати чітко визначені цілі і задачі системи в цілому і окремих її підсистем, її проектування повинно базуватись на системному принципі, забезпечувати розвинену систему інформаційного забезпечення, розвинутий комплекс апаратно-програмних засобів для збирання і обробки інформації, передбачати активну участь всіх працівників системи управління у розробці і експлуатації системи.

Література

1. *Івахненко С. В.* Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку: Навчальний посібник. — К.: Знання, 2006. — 350 с.
2. *Чумаченко М. Г., Пушкар М. С.* Розвиток системи обліку на принципах інформатики і кібернетики// Вісник Тернопільської академії народного господарства. Випуск 4.—2004. — С. 107—114
3. *Матвієнко О. В.* Педагогічні основи підготовки менеджерів інформаційних систем. — К., 2001. — 273 с.

К. В. Безверхий, аспірант без відриву від виробництва кафедри обліку, аналізу та аудиту в АПК, ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

АВТОМАТИЗОВАНІ КОМП'ЮТЕРНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ДЛЯ ПОТРЕБ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ НЕПРЯМИХ ВИТРАТ

Organization of accounting and control of indirect costs by help of accounting information systems for taking management decisions is considered in the theses.

Для прийняття управлінських рішень необхідна чітка організація обліку і контролю, зокрема обліку і контролю непрямих витрат. Заощадити та суттєво знизити трудомісткість робіт при здійсненні організації обліку і контролю непрямих витрат підприємство може за допомогою використання автоматизованого способу обробки облікової інформації. Автоматизованим способом обробки та систематизації облікової інформації є використання автоматизованих комп'ютерних інформаційних систем (*надалі — ІС*) бухгалтерського обліку.

Питанням застосуванням автоматизованих комп'ютерних ІС для потреб організації обліку і контролю розглядали такі вітчизняні вчені-науковці, як Ф. Ф. Бутинець, С. М. Бичкова, Т. В. Да-

видюк, С. М. Деньга, А. П. Дикий, О. С. Височан, Л. В. Городянська, В. В. Євдокімов, В. П. Загородній, А. Г. Загородній, С. В. Івахненко, Н. В. Костяник, С. Ф. Легенчук, Т. В. Шахрайчук, В. Д. Шквір та інші. Проте питання організації обліку і контролю непрямих витрат за допомогою використання автоматизованого способу обробки облікової інформації не знайшло відображення у науково-практичній літературі. Отже, це питання є актуальним для подальшого дослідження та проведення науково-практичних дискусій.

Тому метою цього дослідження є спроба з'ясувати організацію обліку і контролю непрямих витрат за допомогою використання автоматизованих комп'ютерних ІС бухгалтерського обліку.

Перш за все, на нашу думку, необхідно навести значення терміну «інформаційна система». Як зазначає колектив авторів підручника під керівництвом Ф. Ф. Бутинця під ІС розуміють: «організований набір елементів, що збирає, обробляє, передає, та надає дані. Інформаційна система складається із людей, обладнання, процесів, процедур, даних та операцій» [1, с. 100]. Також під комп'ютерною інформаційною системою підприємства (КІСП) вони наводять наступне: «сукупність економіко-математичних методів і моделей, технічних, програмних, технологічних засобів і рішень, а також спеціалістів, призначених для обробки інформації і прийняття управлінських рішень» [1, с. 101]. Провідний вітчизняний вчений-науковець Івахненко С. В. вважає, що КІСП «...є сукупністю інформації, методів, моделей; технічних, програмних, технологічних засобів та рішень, а також спеціалістів, які виконують обробку інформації і приймають управлінські рішення в межах підприємства [2, с. 16].

Доцільно, на нашу думку, навести найпоширеніші існуючі автоматизовані комп'ютерні ІС бухгалтерського обліку, за допомогою яких можливе комплексне ведення обліку (внутрішньогосподарського (управлінського), фінансового за національними П(С)БО та МСБО (з 2001р. — МСФЗ), податкового) і внутрішньогосподарського контролю, що пропонуються на вітчизняному ринку спеціалізованого програмного забезпечення без врахування програм виключно для подання звітності (табл. 1).

Таблиця 1

№ з/п	Назва розробника — торгова марка	Адреса інтернет-сайтів розповсюджувачів ІС на Україні в мережі World Wide Web:
1	Акцент	http://www.gigimon.dn.ua
2	Галактика	http://www.galaktika.ua
3	ІТ Предприятие	http://www.it.ua
4	Парус	http://www.parus.ua
5	ІС	http://www.lc.com.ua

Після детального аналізу можливостей програмного забезпечення на вітчизняному ринку програмного забезпечення для автоматизації ведення обліку та контролю непрямих витрат промислових підприємств, зокрема підприємств приладобудування, нами пропонується використовувати програмний продукт фірми «1С», який базується на новітній платформі «1С Підприємство 8.0-8.1», а саме конфігурація «Управление производственным предприятием для Украины» останній номер релізу на 31.10.2009 р. — 1.2.15.30 (надалі — програмний продукт 1С).

За допомогою програмного продукту 1С вважаємо за доцільне використовувати автоматизований розрахунок порівняльного кошторису непрямих витрат за період (день, місяць, квартал, рік) на прикладі загальновиробничих витрат підприємства за допомогою функції бюджетування — Документи — Бюджетування. Для цього спершу вводимо статті бюджету — Довідники — Планування та бюджетування — Статті оборотів за бюджетами (рис. 1).

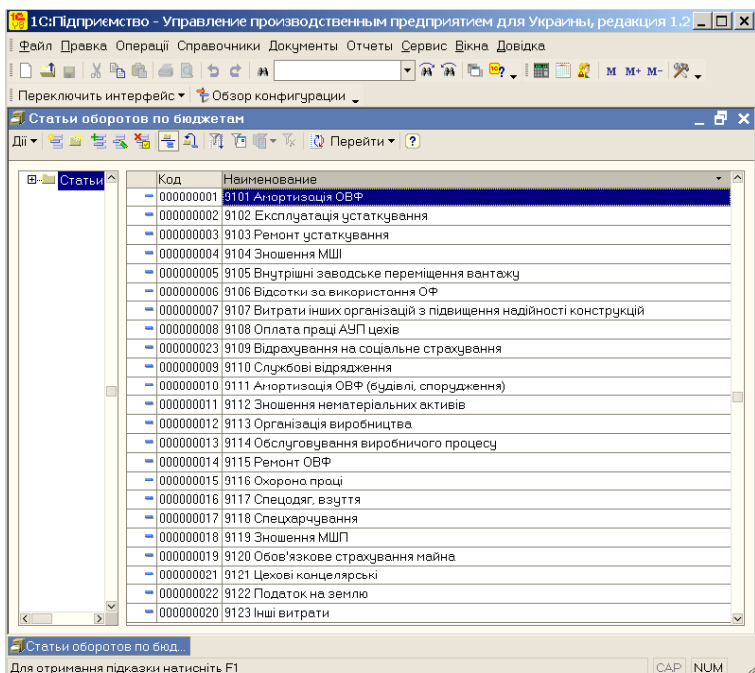

Рис. 1. Статті бюджету по рахунку 91 «Загальновиробничі витрати» на прикладі приладобудівного підприємства ВАТ «Київський завод «Аналітприлад»

Потім вводимо заплановані дані за статтями рахунку 91 «Загальновиробничі витрати». Для формування аналізу бюджету загальновиробничих витрат необхідно виконати: Звіти — Бюджетування — Порівняльний аналіз за статтями бюджетів, приклад наведено в табл. 2.

Таблиця 2

АНАЛІЗ БЮДЖЕТУ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ ЗА 2008 р.

Шифр витрат	Найменування статей витрат	План, грн	Факт, грн	Відхилення, грн
9101	Амортизація ОВФ	47100,00	194833,64	147733,64
9102	Експлуатація устаткування	446100,00	462087,41	15987,41
9103	Ремонт устаткування	200000,00	229416,46	29416,46
9104	Зношення МШП	118000,00	71936,57	- 46063,43
9105	Внутрішні заводське переміщення вантажу	35000,00	226481,29	191481,29
9106	Відсотки за використання ОФ	—	8,40	8,40
9107	Витрати інших організацій з підвищення надійності конструкцій	4500,00	4989,28	489,28
9108	Витрати на оплату праці АУП цехів	127923,98	125187,93	- 2736,05
9109	Відрахування на соціальне страхування 36,8 % (33,2 % + 1,5 % + 1,3 % + 0,8 %)	47076,02	46069,15	- 1006,87
9110	Службові відрядження	18000,00	45,50	- 17954,50
9111	Амортизація ОВФ (будівлі, спорудження)	157700,00	239,13	- 157460,87
9112	Зношення нематеріальних активів	4100,00	282729,90	278629,90
9113	Організація виробництва	130000,00	128236,31	- 1763,69
9114	Обслуговування виробничого процесу	150000,00	90594,41	- 59405,59
9115	Ремонт ОВФ	76100,00	32104,11	- 43995,89
9116	Охорона праці	2000,00	11754,80	9754,80
9117	Спецодяг, взуття	7000,00	15685,77	8685,77
9118	Спецхарчування	5600,00	6148,32	548,32
9119	Зношення МШП	1000,00	2569,58	1569,58

Шифр витрат	Найменування статей витрат	План, грн	Факт, грн	Відхилення, грн
9120	Обов'язкове страхування майна	4300,00	3359,80	– 940,20
9121	Цехові канцелярські	1300,00	607,58	692,42
9122	Податок на землю	110100,00	109054,00	– 1046,00
9123	Інші витрати	1000,00	—	– 1000,00
Обороти за статтями бюджету:		1693900,00	2044139,34	351624,18

Отже, наведений порядок аналізу бюджету загальнопромислових витрат в автоматизованій комп'ютерній ІС бухгалтерського обліку за допомогою програмного продукту ІС вирішує питання щодо організації обліку та контролю непрямих витрат промислових підприємств, в тому числі підприємств приладобудування.

Література

1. Інформаційні системи бухгалтерського обліку: Підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит» / [Бутинець Ф. Ф., Івахненко С. В., Давидюк Т. В., Шахрайчук Т. В.]; за ред. проф. Ф. Ф. Бутиця. — [2-е вид. перероб. та доп.]. — Житомир: ПП «Рута», 2002. — 544 с.
2. *Івахненко С. В.* Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту: Навч. посіб. — [4-е вид., випр. і доп.] / Сергій Володимирович Івахненко. — К.: Знання, 2008. — 343 с.

М. І. Бондар, д-р екон. наук, професор,
завідувач кафедри обліку підприємницької діяльності,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ВДОСКОНАЛЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКИХ ПРОГРАМНИХ ПРОДУКТІВ

Виокремлено загальні недоліки бухгалтерських програмних продуктів. Запропоновані концептуальні підходи щодо покращення бухгалтерських програм на користь їх користувачів.

Підвищення ефективності обліково-аналітичної роботи та менеджменту на підприємстві забезпечується вдосконаленням процесу використання засобів інформатизації та автоматизації документообігу, що дають змогу оперативно формувати та накопичувати відповідні бази даних про фінансово-господарську діяльність підприємства та використовувати їх для формування, редагування і